

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (P. Harmaniu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (L. Bulgac, G. Dașchevici, S.Gîrbu)

Î N C H E I E R E

12 septembrie 2018

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoria

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Liviu Andoni reprezentat de
avocatul Serghei Mocanu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Liviu Andoni
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea
încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, compensarea
prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La data de 19 octombrie 2017, Liviu Andoni a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea
încălcării dreptului său la examinarea în termen rezonabil a contestației depuse
împotriva procesului-verbal și a deciziei agentului constator al INP al IGP al
MAI din 15 mai 2015, în cauza contravențională de acuzare în comiterea
contravenției prevăzute de art.287³ alin.(2) Cod contravențional, prin care a fost
recunoscut vinovat și supus sancțiunii sub formă de amendă în mărime de 130
unități convenționale și încasarea prejudiciului moral în mărime de 2000 Euro.

În motivarea acțiunii a invocat că, la data de 04 noiembrie 2015 în adresa
Judecătoriai Rîșcani, mun.Chișinău a parvenit spre examinare contestația depusă
împotriva procesului-verbal și a deciziei agentului constator al INP al IGP al
MAI din 15 mai 2015, în cauza contravențională de acuzare în comiterea
contravenției prevăzute de art.287³ alin.(2) Cod contravențional, prin care a fost
recunoscut vinovat și supus sancțiunii sub formă de amendă în mărime de 130
unități convenționale.

A menționat că cauza dată a fost examinată la 22 septembrie 2017, fapt ce
contravine prevederilor art.454 Cod contravențional, care prevede că cauza
contravențională se judecă în termen de 30 de zile de la data intrării dosarului în
instanță și poate fi prelungit prin încheiere motivată cu 15 zile.

Consideră că dreptul său la examinarea cauzei în termen rezonabil a fost încălcat prin durată excesivă a procesului, depășită de peste 600 de zile, adică cu depășirea a peste 20 termene legale, fapt ce contravine art.6 din Convenție.

Astfel, solicită constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a contestației depuse împotriva procesului-verbal și a deciziei agentului constator al INP al IGP al MAI din 15 mai 2015, în cauza contravențională de acuzare în comiterea contravenției prevăzute de art.287³ alin.(2) Cod contravențional și încasarea prejudiciului moral în mărime de 2000 Euro.

În procesul examinării cauzei avocatul Serghei Mocanu a solicitat încasarea în beneficiul lui Liviu Andoni și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3000 lei.

Prin hotărârea din 30 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani s-a admis parțial acțiunea, s-a constatat încălcat dreptul lui Liviu Andoni la judecarea în termen rezonabil a contestației depuse împotriva procesului-verbal și a deciziei agentului constator al INP al IGP al MAI din 15 mai 2015, în baza art.287³ alin.(2) Cod contravențional, pentru perioada 04 noiembrie 2015 – 22 septembrie 2017.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Liviu Andoni suma de 3500 lei, cu titlu de compensare a prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei contravenționale, precum și suma de 1500 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică, iar în total suma de 5000 lei, în rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Prin decizia din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Liviu Andoni, reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, s-a admis apelul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a casat hotărârea din 30 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, adoptată în pricina civilă depusă de Liviu Andoni împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, compensarea prejudiciului moral în mărime de 2000 Euro și a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 3000 lei, ca fiind neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, cu referire la circumstanțele cauzei, a reținut ca nejustificată concluzia primei instanțe de încasare a prejudiciului or, însăși respectarea întocmai a procedurii din partea instanțelor de judecată naționale, cu asigurarea respectării drepturilor participanților la proces, nu poate fi privită drept tergiversare a examinării cauzei.

În partea ce ține de admiterea parțială a pretenției privind prejudiciul moral, Colegiul consideră că instanța de fond la emiterea hotărârii nu a apreciat corespunzător principiul de bază privind sarcina probării prejudiciului moral și anume că această sarcină nu poate fi pusă pe seama reclamantului, dar urmează a fi apreciată individual pentru fiecare caz, luându-se în considerație în mod obligatoriu argumentele ambelor părți în proces și excluzându-se pretenții excesive și vădit exagerate. În anumite situații acordarea de satisfacții precuniacre/bănești nu constituie o regulă generală, dar fiind o excepție de la această regulă.

Netemeinicia hotărârii instanței de fond se explică și prin faptul că de către intimat/apelant nu au fost prezentate probe veridice, pertinente și concludente care să confirme expres că acestuia i-a fost cauzat un anumit stres, frustrare ca rezultat al încălcării termenului rezonabil la examinarea cauzei civile.

A reținut că conduita autorității responsabile de examinarea cauzei este una conformă cu legislația în vigoare și nu relevă indicii privind lipsa de diligență. În speță nu există careva motive de tergiversare a examinării cauzei or, respectarea întocmai a procedurii din partea instanțelor de judecată naționale, cu asigurarea respectării drepturilor participanților la proces nu poate fi privită drept tergiversare a examinării cauzei.

Astfel, concluzia instanței de fond cu privire la acordarea sumei pecuniare cu titlu de prejudiciu moral este bazată pe argumente declarative și formale, fără a dispune de careva suport probatoriu și legal.

La 02 iulie 2018, Liviu Andoni reprezentat de avocatul Serghei Mocanu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 17 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și modificarea parțială a hotărârii din 30 ianuarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani în partea încasării prejudiciului moral și a cheltuielilor de asistență juridică cu majorarea cuantumului prejudiciului moral încasat pînă la suma de 2000 Euro și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3000 lei.

În susținerea recursului recurentul a indicat dezacordul său cu hotărârile adoptate de instanțele ierarhic inferioare, invocînd drept temei de declarare a recursului prevederile art.432 alin.(2), lit.a), c) Cod de procedură civilă.

A indicat că instanța de apel a emis o decizie nemotivată și contradictorie, care contravine prevederilor art.239-241 Cod de procedură civilă. Soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns.

A menționat că examinarea pricinii în ordine de apel a avut loc în mod arbitrar, incomplet, evaziv, deoarece soluția instanței de apel nu întrunește condițiile unui proces echitabil în sensul art.6 CEDO, avînd în vedere faptul că această soluție nu este motivată în condițiile în care nu este analizat însăși ordinul contestat prin prisma susținerilor, apărărilor și probelor din dosar, fiind încălcat și principiul nemijlocirii.

A invocat că instanța de fond la stabilirea cuantumului prejudiciului moral nu a ținut cont de practica CtEDO, încălcînd dreptul la un proces echitabil prevăzut de art.6 din Convenție.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2018 a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 20 iunie 2018 (f.d.171) lipsind însă date privind recepționarea acesteia, recursul declarat de Liviu Andoni reprezentat de avocatul Serghei Mocanu la 02 iulie 2018 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art.439 alin.(2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

În conformitate cu art.439 alin.(3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și

face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Liviu Andoni reprezentat de avocatul Serghei Mocanu este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art.433 lit.a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Liviu Andoni reprezentat de avocatul Serghei Mocanu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă, la caz încălcările invocate de către recurent, exprimate sub forma unor enunțuri generale, fără a fi aprofundate, nu conțin exclusiv chestiuni de drept și nu permit încadrarea lor în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă. Deci în mod evident lipsește o formulare suficientă și adecvată în ceea ce privește chestiunea de drept pusă în discuție pentru a identifica esența cererii de recurs și ilegalitatea deciziei contestate, impuse de art.437 alin.1, lit.f) Cod de procedură civilă (a se vedea, *Petrovic v.Luxemburg*, 17 februarie 2011, parag.31 – 33, *Sturm v.Luxemburg*, ibidem, parag.32).

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficientă probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art.432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle v.Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Latourniere v.Franța*, 10 decembrie 2002, parag.2; *Hansen v.Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74). De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen vs Finlanda* (nr.2), 13 ianuarie 2009, parag.24; *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Liviu Andoni reprezentat de avocatul Serghei Mocanu.

În conformitate cu art.art.270, 433 lit.a), 440 alin.(1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Liviu Andoni reprezentat de avocatul Serghei Mocanu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh